

**Załącznik
do uchwały Nr X/67/11
Rady Powiatu Pisz
z dnia 25 sierpnia 2011 r.**

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

NA LATA 2011 – 2015

Opracowały:

Justyna Żurawska – Inspektor SP w Pisz

Anna Augustynowicz – Referent PCPR w Pisz

2011 r.

WSTĘP	STR. 3
--------------------	---------------

DIAGNOZA PROBLEMÓW, DOTYCZĄCYCH OSÓB

NIEPEŁNOSPRAWNYCH	STR. 5
--------------------------------	---------------

1. Charakterystyka powiatu str. 5
2. Osoby niepełnosprawne w powiecie piskim str. 7
3. Potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych powiatu piskiego (na podstawie przeprowadzonej ankiety) str. 9

CELE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB

NIEPEŁNOSPRAWNYCH	STR. 11
--------------------------------	----------------

PODSUMOWANIE	STR. 19
---------------------------	----------------

WSTĘP

Powiat piski realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych określone w art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 z późn. zm.).

Zgodnie z ww. ustawą za niepełnosprawną uważa się osobę trwale lub okresowo niezdolną do wypełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Osoby niepełnosprawne napotykają na co dzień wiele barier. Głównie są to bariery: architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne, ale także społeczne i psychiczne. Bardzo często niepełnosprawność stanowi ogromną barierę w podjęciu zatrudnienia. Dlatego też osoby niepełnosprawne i ich rodziny wymagają opieki i wsparcia ze strony różnych specjalistów, instytucji i organizacji. Pomoc ta powinna być kompleksowa i zawierać elementy rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Zgodnie z ww. ustawą rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Jest ona realizowana przede wszystkim przez:

1. Wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej.
2. Wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.
3. Likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji.
4. Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Natomiast rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Istotne jest, aby właściwie zostały określone predyspozycje do wykonywania danego zawodu, rzetelnie prowadzone poradnictwo zawodowe uwzględniające

ocenę zdolności do pracy, prawidłowo dobrane i wyposażone miejsce pracy, właściwie określona potrzeba na środki techniczne umożliwiające lub ułatwiające wykonywanie pracy.

Zastosowanie przez instytucje zasad i celów, które wyznacza rehabilitacja społeczna i zawodowa, powinno prowadzić do podniesienia u osób niepełnosprawnych własnej wartości oraz sprawić, że osoby te uwierzą we własne siły. W dalszej perspektywie te działania mają doprowadzić do tego, że osoby niepełnosprawne będą sprawnie i samodzielnie funkcjonowały w społeczeństwie. Konieczną sprawą jest, aby przełamywać w społeczeństwie funkcjonujące w nim stereotypy w odbieraniu tych osób, szczególnie przez małe społeczności lokalne. Problem ten dotyczy również rodzin i najbliższego otoczenia osób niepełnosprawnych.

Funkcjonujące w społeczeństwie stereotypy silnie oddziałują na pracodawców, którym często zatrudnienie osoby niepełnosprawnej kojarzy się z problemami, a nie korzyściami z tego płynącymi. Ponadto, mimo szerokiej informacji w mediach na temat uprawnień pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, wśród pracodawców w dalszym ciągu funkcjonuje niska świadomość w tym zakresie.

Cele określone w niniejszym Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych mają służyć zebraniu, uporządkowaniu i ujednoliceniu działań na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w powiecie piskim. Mają ułatwić pokonywanie skutków niepełnosprawności oraz zapobiec izolacji i marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest zgodny z:

- Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia na lata 2007-2013.
- Krajowym Planem Działania Na Rzecz Integracji Społecznej.
- Strategią Pomocy Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 roku.
- Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Piskiego na lata 2007–2013.

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych wpisuje się w Priorytet VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - *Promocja Integracji Społecznej*, Działanie 7.1 *Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji*, Poddziałanie 7.1.2 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie – projekty systemowe*.

DIAGNOZA PROBLEMÓW, DOTYCZĄCYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Charakterystyka powiatu:

Powiat piski położony jest w południowo - wschodniej części województwa warmińsko – mazurskiego. Graniczy z powiatem szczycieńskim, mrągowskim, giżyckim, elckim, grajewskim, kolneńskim i ostrołęckim. Zajmuje obszar 1 776 km², co stanowi 7,34 % powierzchni województwa, w tym użytki rolne 30 %, użytki leśne 49 %. Znajduje się on między trzema krainami geograficznymi: Krainą Wielkich Jezior, Wysoczyzną Kolneńską i Pojezierzem Elckim. Swym zasięgiem obejmuje cztery gminy miejsko – wiejskie: Biała Piska, Orzysz, Pisz i Ruciane Nida.

Powiat według danych GUS z 2007 r. zamieszkiwało 59 820 osób, co stanowiło 4,12 % mieszkańców woj. warmińsko-mazurskiego, z tym, że w miastach zamieszkiwało 57,20 %.

Działalność kulturalną na terenie powiatu prowadzą głównie domy kultury, muzea, biblioteki oraz świetlice wiejskie.

Mieszkańcy mają zapewnioną opiekę zdrowotną. Główną placówką służby zdrowia jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital Powiatowy w Piszu. Dodatkowo na terenie każdej z gmin funkcjonują niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej i prywatne gabinety lekarskie. Na terenie gminy Orzysz funkcjonuje również Samodzielny Publiczny Miejsko – Gminny Ośrodek Zdrowia. W wyniku przystąpienia powiatu piskiego do realizacji programu celowego PFRON pn. „Program wyrównywania różnic między regionami” oraz „Program wyrównywania różnic między regionami II” w SP ZOZ w Piszu oraz NZOZ w pozostałych gminach zlikwidowano bariery architektoniczne polegające m.in. na: zakupie i montażu windy dla osób niepełnosprawnych, platform przychodowych, pochylni, przystosowaniu ciągów komunikacyjnych, łazienek dla osób niepełnosprawnych.

W powiecie piskim szkoły podstawowe oraz gimnazja prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, tj. gminę i miasto, jak również przez administrację rządową, organizacje społeczne i stowarzyszenia. Szkoły ponadgimnazjalne, oprócz ww., podlegają również samorządowi powiatowemu. Na terenie powiatu funkcjonują także szkoły specjalne

(Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne) podlegające samorządowi powiatowemu. W 2006 r. powstał Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Piszcu dla dzieci i młodzieży w wieku od 4 do 21 lat.

Na terenie powiatu funkcjonują cztery ośrodki pomocy społecznej. Każdy z nich świadczy swoje usługi dla mieszkańców powiatu zamieszkałych na terenie poszczególnych gmin.

Osoby niepełnosprawne mają zapewnioną opiekę dzienną w dwóch Środowiskowych Domach Samopomocy – w Piszcu (35 osób) i w Ukcie (40 osób) oraz całodobową w Domu Pomocy Społecznej „BETEZDA” w Ukcie (40 osób). Domy prowadzone są przez Parafię Ewangelicko-Augsburską w ww. miejscowościach. Liczba miejsc w Domach nie zaspakaja potrzeb w tym zakresie.

W powiecie działają również organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką osób niepełnosprawnych. Do najliczniejszych i najprężniej działających można zaliczyć:

1. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów w Piszcu
2. Stowarzyszenie „Przymierze – Ziemia Piska” w Piszcu
3. Polski Związek Niewidomych w Piszcu
4. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Piszcu.

Przy Stowarzyszeniu „Przymierze – Ziemia Piska” w Piszcu funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej. Obecnie Warsztat prowadzi zajęcia dla 35 uczestników z terenu powiatu.

Powiat piski charakteryzuje wysoką stopą bezrobocia. Zgodnie ze sprawozdaniem PUP w Piszcu za rok 2010 na koniec grudnia tegoż roku wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie piskim w stosunku do grudnia roku 2009 wzrósł o 0,3 pkt. proc. Zaobserwowano wzrost stopy bezrobocia zarówno w powiecie jak i w kraju. Na koniec 2010 r. liczba bezrobotnych wyniosła 6 091 osób, w tym 3 062 kobiet:

Gminy:	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (stan na koniec 2010 r.)	w tym kobiety
Pisz	2 520	1 262
Biała Piska	1 525	758
Orzysz	1 164	638
Ruciane Nida	882	404
Razem:	6 091	3 062

W roku 2010 w zależności od liczby bezrobotnych klasyfikowaliśmy się na II i I miejscu w województwie, natomiast w kraju III i II miejsce. Na koniec roku 2010 powiat pod względem bezrobocia zajmował I miejsce w województwie i II miejsce w kraju.

Dla porównania do końca I kwartału 2011 r. zarejestrowanych bezrobotnych było 6 811 osób, w tym 3419 kobiet oraz 51 osób zarejestrowanych jako poszukujący pracy, w tym 22 kobiety.

W 2010 r. można zauważyć wzrost liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy o 23,3 pkt. proc. Związane jest to ze zwiększeniem ilości miejsc pracy subsydiowanej (finansowanej przez Urząd). Większość z ofert pracy w roku 2010, bo 83,3% (4 109 ofert) dotyczyła zatrudnienia subsydiowanego. Analogicznie w roku 2009 ofert pracy subsydiowanej stanowiły 80,5% (3 218 oferty) ogółu pozyskanych od pracodawców miejsc pracy.

2. Osoby niepełnosprawne w powiecie piskim:

Najnowsze dane dotyczące osób niepełnosprawnych pochodzą z Narodowego Spisu powszechnego Ludności i Mieszkań w 2002 r. Z danych tych wynika, że w 2002 r. w powiecie piskim mieszkało 5 535 osób niepełnosprawnych (2 811 mężczyzn i 2 724 kobiet), co stanowiło 9,8 % ogółu mieszkańców powiatu. Zdecydowana większość z nich, tj. 3 921 osób, posiadała orzeczenie o niepełnosprawności. Wśród niepełnosprawnych prawnie było 3 921 dorosłych i 190 dzieci. Natomiast grupę niepełnosprawnych biologicznie stanowiło 1 280 dorosłych i 144 dzieci.

Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Elku orzeka w sprawach ustalenia stopnia niepełnosprawności oraz niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia. Poniższe tabele zawierają zestawienie liczbowe wydawanych przez Zespół w Elku orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i o niepełnosprawności mieszkańcom poszczególnych gmin z terenu powiatu piskiego w okresie trzech poprzednich lat:

Ilościowe zestawienie wydawanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

GMINY:	Pisz	Ruciane Nida	Biała Piska	Orzysz	OGÓŁEM:
2008	238	75	69	103	485
2009	228	86	95	103	512
2010	268	73	104	117	562
OGÓŁEM:	734	234	268	323	1 559

Ilościowe zestawienie wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności

GMINY:	Pisz	Ruciane Nida	Biała Piska	Orzysz	OGÓŁEM:
2008	49	13	18	16	96
2009	68	13	20	20	121
2010	56	19	24	15	114
OGÓŁEM:	173	45	62	51	331

Jak to zaznaczono wcześniej powiat piski charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia. Problem ten w szczególności dotyczy osób niepełnosprawnych, którzy należą do kategorii osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Stanowisko to m. in. uwarunkowane jest przekonaniem, że niepełnosprawni nie są w pełni wartościowymi pracownikami, często o niskich kwalifikacjach i ograniczonej sprawności fizycznej, psychicznej umysłowej. Pracodawcy bardzo niechętnie zatrudniają osoby niepełnosprawne obawiając się ich niskiej wydajności w pracy. Dlatego też ważne jest, aby osoby niepełnosprawne miały zapewnione odpowiednie do swoich potrzeb wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy a także zatrudnienia. Według danych statystycznych z 2010 r., dotyczących naszego powiatu, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piszcu zarejestrowanych było 138 osób niepełnosprawnych, w tym 108 jako bezrobotne oraz 30 jako poszukujące pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Ogromne znaczenie dla niepracujących osób niepełnosprawnych miał projekt „Osoby niepełnosprawne na piskim rynku pracy”. Był on realizowany przez powiat piski do listopada 2010 r. w ramach programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „TRENER PRACY - zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych”. Odbiorcami projektu były osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie powiatu piskiego: upośledzone umysłowo o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; chore psychicznie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; niewidome lub głuche o znacznym stopniu niepełnosprawności; niepełnosprawne ruchowo o znacznym stopniu niepełnosprawności. W okresie trzech lat trwania programu działaniami objęto 68 osób niepełnosprawnych, spełniających warunki formalne programu, z czego 31 osób uzyskało zatrudnienie. Ponadto ok. 120 osób niepełnosprawnych zgłosiło się do biura projektu, jednak ze względu na niespełnienie wymogów uczestnictwa w projekcie nie mogli zostać objęci jego działaniami.

Zespół działań określonych w projekcie pozytywnie wpłynął na środowisko osób niepełnosprawnych. Podsumowanie osiągnięć projektu pokazało, że tego typu formy wsparcia w zakresie rehabilitacji zawodowej są pożądane przez środowisko osób niepełnosprawnych

i warto je kontynuować. Dodatkowo pozytywnie oddziałują na integrację osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, uczą samodzielnego podejmowania decyzji, poprawiają warunki ekonomiczne osób niepełnosprawnych, a tym samym jakość życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

3. Potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych powiatu piskiego (na podstawie przeprowadzonych ankiet).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piszczu przygotowując się do opracowania celów powiatowego programu na lata 2011 – 2015 opracowało i przeprowadziło ankiety na temat potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych.

Przygotowano dwie ankiety. Jedną z nich skierowano do instytucji publicznych działających na terenie powiatu, szkół oraz organizacji pozarządowych z terenu powiatu. Łącznie ankietę przesłano do 51 instytucji.

Natomiast drugą z ankiet, dotyczącą aktualnych potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych, przeprowadzono wśród osób niepełnosprawnych, w tym między innymi wśród uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Piszczu, Środowiskowego Domu Pomocy w Piszczu i w Ukcie. Ponadto poproszono Powiatowy Urząd Pracy w Piszczu o przedstawienie propozycji działań dotyczących Powiatowego programu na rzecz osób niepełnosprawnych. Propozycje działań i wskazówki przedstawione przez Powiatowy Urząd Pracy w Piszczu zostały ujęte w celu operacyjnym nr 4 Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

Ankietę dotyczącą zebrania informacji służących do opracowania celów Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych wypełniło 18 podmiotów, tj., 10 szkół i przedszkoli z terenu powiatu Piskiego, 5 urzędów i 3 organizacje pozarządowe. Ankiety dotyczące aktualnych potrzeb i i oczekiwań osób niepełnosprawnych wypełniły 54 osoby niepełnosprawne, w tym 30 kobiet i 23 mężczyzn.

Analiza informacji zawartych w odesłanych ankietach wskazuje na następujące problemy i oczekiwania osób niepełnosprawnych:

1. Osoby niepełnosprawne potrzebują wsparcia np. poprzez kampanie społeczną podnoszącą świadomość członków rodziny osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości korzyści aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych, a także mająca na celu zwiększenie akceptacji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.

2. Niepełnosprawni w dalszym ciągu zgłaszają potrzebę korzystania z fachowych porad świadczonych przez specjalistów, tj. prawnik, psycholog, ale także przez pracowników PCPR, ZUS i OPS. Podkreślają, że przepisy prawa dotyczące osób niepełnosprawnych często są dla nich zawile i niezrozumiałe.
3. Osoby niepełnosprawne potrzebują miejsca, w którym będą mogły się spotykać i otrzymywać wsparcie np. świetlice.
4. Osoby niepełnosprawne oczekują przejrzystego przekazu informacji na temat przysługujących im usług, ulg i uprawnień. Niepełnosprawni mieszkańcy wsi w większości przypadków mają bardzo niską świadomość na temat przysługujących im praw.
5. Osoby niepełnosprawne akcentują niedostateczny dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych, szczególnie do lekarzy pierwszego kontaktu, specjalistów i rehabilitantów.
6. Osoby niepełnosprawne oczekują większej wyrozumiałości ze strony pracowników różnych instytucji, szczególnie służby zdrowia.
7. We wszystkich ankietach niepełnosprawni wskazują w dalszym ciągu na potrzebę likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych, technicznych i w komunikowaniu się. Bariery te napotykają przy okazji załatwiania spraw urzędowych jak i w miejscu zamieszkania. Dużą barierę, szczególnie dla osób głuchych lub niedosłyszących, stanowi brak w urzędach odpowiedniej sygnalizacji świetlnej oraz nieznanomość przez urzędników języka migowego.
8. Zdaniem osób niepełnosprawnych instytucje działające na ich rzecz powinny w większym stopniu promować swoją działalność poprzez wydawanie biuletynów czy rozprowadzanie ulotek.
9. Niepełnosprawni z obszarów wiejskich zaznaczają ograniczony dostęp do usług edukacyjnych oraz internetu.
10. Osoby niepełnosprawne widzą potrzebę organizowania szkoleń dostosowanych do rodzaju ich.
11. Niepełnosprawni oczekują większej promocji wśród pracodawców zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych na temat korzyści płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych, organizowanie spotkań informacyjnych z pracodawcami na temat tworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

CELE POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Celem nadrzędnym jest stworzenie sprzyjających warunków aktywizacji społecznej i zawodowej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu piskiego.

Osiągnięcie celu nadrzędnego będzie możliwe poprzez zrealizowanie następujących celów operacyjnych:

1. Wzrost zaradności osobistej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych oraz pobudzanie do aktywności społecznej.
2. Likwidacja barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji.
3. Kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
4. Prowadzenie polityki sprzyjającej uzyskaniu, utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego.
5. Kształtowanie sprzyjającej dla osób niepełnosprawnych polityki edukacyjnej.
6. Tworzenie wspólnej polityki lokalnej instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
7. Wprowadzanie innowacyjnych przedsięwzięć i rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

CEL OPERACYJNY NR 1

WZROST ZARADNOŚCI OSOBISTEJ, WYRABIANIE UMIEJĘTNOŚCI SAMODZIELNEGO WYPEŁNIANIA RÓL SPOŁECZNYCH ORAZ POBUDZANIE DO AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Zadania:

1. Sporządzanie diagnozy problemów społecznych osób niepełnosprawnych powiatu piskiego (np. opracowanie i przeprowadzenie ankiety wśród osób niepełnosprawnych).
2. Sporządzanie diagnozy potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych powiatu piskiego (np. opracowanie i przeprowadzenie ankiety wśród osób niepełnosprawnych).
3. Rozpowszechnianie informacji nt. przysługujących osobom niepełnosprawnym usług, ulg i uprawnień (opracowanie i rozsyłanie ulotek informacyjnych, zamieszczanie informacji na stronie internetowej, organizowanie spotkań informacyjnych, zamieszczanie na tablicy informacyjnej PCPR).
4. Upowszechnianie wiedzy z dziedziny praw osób niepełnosprawnych.
5. Podejmowanie działań zmierzających do zwiększenia dostępu przez osoby niepełnosprawne do informacji na temat instytucji działających na ich rzecz (sporządzanie i aktualizacja bazy danych ww. instytucji i przekazywanie tych informacji organizacjom działającym na rzecz os. niep., udostępnianie bazy danych osobom niepełnosprawnym).
6. Zapewnienie potrzebującym osobom niepełnosprawnym opieki ze strony specjalistów, w szczególności psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, innych w zależności od zgłaszanych potrzeb.
7. Wzrost dostępności do rehabilitacji poprzez udzielanie dofinansowania osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym oraz zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.
8. Podejmowanie działań mających na celu prawidłowy dobór organizatora i ośrodka rehabilitacyjnego.
9. Wzrost dostępności do rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie dofinansowania spełniającym wymogi formalne: osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą, osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej.
10. Udzielanie dofinansowania osobom niepełnosprawnym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

11. Współpraca z placówkami zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
12. Organizowanie i finansowanie w ramach PO KL uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych, w tym kosztów zatrudnienia osoby prowadzącej klub lub grupę.
13. Organizowanie i finansowanie, w ramach PO KL, spotkań ze specjalistami (np. z psychologiem i doradcą zawodowym), w ramach treningu kompetencji.
14. Podejmowanie działań mających na celu wzrost uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej i kulturalnej poprzez dofinansowywanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Efekty:

1. Utworzenie aktualnej bazy danych na temat bieżących problemów społecznych osób niepełnosprawnych powiatu piskiego.
2. Utworzenie aktualnej bazy danych na temat bieżących potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych powiatu piskiego.
3. Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw i uprawnień oraz na temat instytucji działających na ich rzecz.
4. Wzrost dostępu osób niepełnosprawnych do informacji.
5. Wzrost samodzielności osób niepełnosprawnych w wypełnianiu ról społecznych.
6. Wzrost ilości i jakości świadczonych usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
7. Wzrost aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.
8. Wykształcenie w osobach niepełnosprawnych umiejętności spędzania czasu wolnego.

CEL OPERACYJNY NR 2

LIKWIDACJA BARIER, W SZCZEGÓLNOŚCI ARCHITEKTONICZNYCH, URBANISTYCZNYCH, TRANSPORTOWYCH, TECHNICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I DOSTĘPIE DO INFORMACJI

Zadania:

1. Udzielanie indywidualnym osobom niepełnosprawnym dofinansowania likwidacji barier architektonicznych w miejscu ich zamieszkania lub w jego najbliższej okolicy.
2. Likwidowanie barier architektonicznych i urbanistycznych na terenie powiatu piskiego, szczególnie w ogólnodostępnych placówkach służby zdrowia, w placówkach oświatowych, w obiektach służących rehabilitacji, w urzędach i obiektach użyteczności publicznej.
3. Przekazywanie informacji na temat programów, projektów w ramach których istnieje możliwość pozyskania funduszy na likwidację barier architektonicznych w dostępie do instytucji tj. szkoły, sklepy, banki itp.
4. Rozpowszechnianie informacji na temat programów i projektów mających na celu likwidację barier transportowych przez indywidualne osoby niepełnosprawne oraz instytucje działające na ich rzecz.
5. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji poprzez udzielanie dofinansowania do m. in. zakupu sprzętu komputerowego, urządzeń ułatwiających porozumiewanie się, przekazywanie i pozyskiwanie informacji.
6. Podejmowanie działań zmierzających do ułatwienia osobom niepełnosprawnym posiadającym trudności w komunikowaniu się dostępu do informacji, szczególnie w urzędach, obiektach użyteczności publicznej poprzez kierowanie pracowników na kursy z nauki języka migowego oraz innych metod i technik porozumiewania się z osobami niepełnosprawnymi posiadającymi trudności w komunikowaniu się.

Efekty:

1. Zwiększenie liczby obiektów dostępnych dla osób niepełnosprawnych.
2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym swobodnego poruszania się w środowisku lokalnym.
3. Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych, których mieszkania są dostosowane do rodzaju niepełnosprawności.

4. Wzrost dostępności osób niepełnosprawnych do informacji.
5. Wzrost samodzielności społecznej osób niepełnosprawnych.

CEL OPERACYJNY NR 3

KSZTAŁTOWANIE W SPOŁECZEŃSTWIE WŁAŚCIWYCH POSTAW I ZACHOWAŃ SPRZYJAJĄCYCH INTEGRACJI Z OSOBAMI NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Zadania:

1. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju informacji mających na celu kształtowanie świadomości społeczeństwa na temat głównych przyczyn niepełnosprawności.
2. Podejmowanie działań w celu integracji samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych i innych instytucji oraz ukierunkowanie ich działań na profilaktykę i oświatę zdrowotną.
3. Prowadzenie szkoleń pracowników administracji samorządowej oraz służb pomocy społecznej.
4. Inicjowanie i wspieranie funkcjonowania punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
5. Wzrost jakości świadczonych usług rehabilitacyjnych na terenie powiatu piskiego poprzez udzielanie dofinansowania uprawnionym do jego otrzymania instytucjom, którzy prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych na doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny.
6. Wspieranie działań mających na celu utworzenie instytucji prowadzących działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych.

Efekty:

1. Wzrost świadomości społecznej na temat głównych przyczyn niepełnosprawności.
2. Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych korzystających z usług rehabilitacyjnych.

CEL OPERACYJNY NR 4

PROWADZENIE POLITYKI SPRZYJAJĄCEJ UZYSKANIU, UTRZYMANIU ODPOWIEDNIEGO ZATRUDNIENIA I AWANSU ZAWODOWEGO

Zadania:

1. Dokonywanie bieżącej analizy skali bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.
2. Sporządzanie diagnozy lokalnego rynku pracy.
3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym kompleksowego wsparcia ze strony doradców zawodowych (zatrudnionych w PUP oraz w PCPR w związku z realizacją projektów w ramach PO KL) mające na celu określenie predyspozycji i możliwości osoby niepełnosprawnej oraz dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenia.
4. Opracowanie i aktualizacja bazy danych nt. zakresu szkoleń osób niepełnosprawnych adekwatnie do potrzeb rynku pracy.
5. Udzielanie dofinansowania na szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych.
6. Podejmowanie działań mających na celu zakładania przez osoby niepełnosprawne własnej działalności gospodarczej poprzez udzielanie finansowego wsparcia w tym zakresie.
7. Podejmowanie działań mających na celu tworzenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz ich przystosowanie.
8. Promowanie wśród pracodawców zatrudnianie osób niepełnosprawnych poprzez rozpowszechnianie informacji nt. ulg i uprawnień związanych z ich zatrudnianiem (np. organizowanie konferencji, prelekcji na ww. temat z prezentacją dobrych praktyk w tym zakresie).
9. Inicjowanie i organizowanie spotkań osób niepełnosprawnych z pracodawcami (w tym organizowanie giełd pracy).
10. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz przestrzegania przez pracodawców praw pracowników niepełnosprawnych.
11. Podejmowanie działań na rzecz finansowania stanowisk trenerów pracy oraz psychologów i innych specjalistów, wspierających osoby niepełnosprawne w czasie podjęcia przez nich zatrudnienia oraz w trakcie wykonywania pracy.
12. Podejmowanie działań na rzecz upowszechnienia informacji o możliwości zatrudniania asystentów osoby niepełnosprawnej.

13. Promowanie wśród osób niepełnosprawnych zasad ekonomii społecznej poprzez organizowanie, w ramach PO KL, spotkań, prelekcji ze specjalistami z ww. dziedziny.
14. Tworzenie dla osób niepełnosprawnych Indywidualnych Planów Działania.
15. Wspieranie osób niepełnosprawnych instrumentami rynku pracy takimi jak: szkolenia, staże, prace interwencyjne.

Efekty:

1. Wzrost liczby wykwalifikowanych osób niepełnosprawnych.
2. Wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. Wzrost osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność.
4. Przestrzeganie praw pracowników niepełnosprawnych.
5. Utworzenie spółdzielni socjalnej.

CEL OPERACYJNY NR 5

**KSZTAŁTOWANIE SPRZYJAJĄCEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
POLITYKI EDUKACYJNEJ**

Zadania:

1. Sporządzenie diagnozy na temat potrzeb edukacyjnych osób niepełnosprawnych.
2. Sporządzenie diagnozy na temat ograniczeń w dostępie do edukacji osób niepełnosprawnych.
3. Inicjowanie działań mających na celu tworzenie klas integracyjnych na każdym poziomie kształcenia.
4. Współpraca z samorządem lokalnym w zakresie zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości nauki zgodnie z rodzajem niepełnosprawności.
5. Rozpowszechnianie informacji nt. programów mających na celu wsparcie finansowe uczących się osób niepełnosprawnych na każdym poziomie kształcenia.
6. Inicjowanie działań w zakresie wyposażenia lub doposażenia bazy dydaktycznej, rehabilitacyjnej, infrastruktury socjalno-bytowej placówek oświatowych i rehabilitacyjnych.

Efekty:

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości nauki zgodnie z rodzajem niepełnosprawności.
2. Tworzenie klas integracyjnych na każdym szczeblu kształcenia.
3. Rozbudowanie bazy dydaktycznej, rehabilitacyjnej, infrastruktury socjalno-bytowej placówek oświatowych i rehabilitacyjnych.

CEL OPERACYJNY NR 6**TWORZENIE WSPÓLNEJ POLITYKI LOKALNEJ INSTYTUCJI,
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I INNYCH PODMIOTÓW
DZIAŁAJACYCH NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH****Zadania:**

1. Podejmowanie działań zmierzających do wypracowania wspólnej, jednolitej polityki władz samorządowych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu piskiego w celu poprawy sytuacji społeczno – ekonomicznej osób niepełnosprawnych.
2. Organizowanie kampanii informacyjnej wśród przedstawicieli instytucji tj.: służba zdrowia, oświata, ZUS, US, PUP, PCPR, OPS, pracodawcy i inni na rzecz rozwoju aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
3. Prowadzenie działań służących rozwijaniu i promocji form współpracy pomiędzy pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, samorządem lokalnym, zwiększających możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Efekty:

1. Wypracowanie wspólnej, jednolitej polityki władz samorządowych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu piskiego w celu poprawy sytuacji społeczno – ekonomicznej osób niepełnosprawnych.
2. Poprawa sytuacji społeczno – ekonomicznej osób niepełnosprawnych.
3. Wzrost jakości świadczonych przez urzędy i instytucje usług w stosunku do osób niepełnosprawnych.

CEL OPERACYJNY NR 7

WPROWADZENIE INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ I ROZWIĄZAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

Zadania:

1. Zachęcanie i wspieranie instytucji do prowadzenia nowatorskich przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Rozpowszechnianie informacji wśród samorządów i instytucji o nowatorskich rozwiązaniach dotyczących polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.
3. Inicjowanie współpracy instytucji działających na terenie powiatu piskiego w celu wypracowania wspólnych kierunków działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych.

Efekty:

1. Podniesienie atrakcyjności świadczonych osobom niepełnosprawnym usług przez różnego rodzaju instytucje z terenu naszego powiatu.
2. Wzrost skuteczności podejmowanych działań na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
3. Ujednolicenie polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

PODSUMOWANIE

Jak wspomniano na wstępie, powiat piski realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych określone w art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 z późn. zm.). Korzystając z doświadczenia przy realizacji założeń poprzednich powiatowych programów oraz biorąc pod uwagę dokonujące się w społeczeństwie zmiany można dojść do konkluzji, że dla osiągnięcia najlepszego efektu należy działać interdyscyplinarnie. Dlatego też do realizacji celów niniejszego programu potrzebne jest:

1. Wypracowanie wspólnej polityki lokalnej sprzyjającej osobom niepełnosprawnym.
2. Zmiana postaw społecznych w stosunku do osób niepełnosprawnych.
3. Likwidować bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne, ale także społeczne i psychiczne.
4. Zapewnienie wsparcia ze strony specjalistów, szczególnie psychologa, doradcy zawodowego, trenera pracy, doradcy do spraw osób niepełnosprawnych.
5. Zapewnienie dostępu do odpowiedniego systemu edukacji, opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji.
6. Wprowadzanie innowacyjnych przedsięwzięć i rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wszystkie ww. elementy zostały określone w niniejszym programie. Za jego realizację będzie odpowiedzialne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz. Cele programu są wynikiem analizy przeprowadzonych ankiet wśród urzędów i instytucji z terenu powiatu piskiego oraz wśród niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu, głównie uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Pisz oraz niepełnosprawnych zgłaszających się do PCPR w Pisz.

Dla osiągnięcia najlepszego efektu Centrum głównie będzie współpracowało ze:

- Starostwem Powiatowym w Pisz,
- Urzędem Miejskim w Pisz oraz jednostkami organizacyjnymi,
- Urzędem Miejskim w Białej Piskiej oraz jednostkami organizacyjnymi,
- Urzędem Miejskim w Orzyszu oraz jednostkami organizacyjnymi,
- Urzędem Miejskim w Rucianem Nidzie oraz jednostkami organizacyjnymi,

- Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Pisz,
- Polskim Związkiem Niewidomych w Pisz,
- Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków w Pisz,
- Stowarzyszeniem „Przymierze – Ziemia Piska” w Pisz.

Cele określone w powiatowym programie będą realizowane ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków własnych samorządów, środków pozyskanych na realizację programów, projektów unijnych, w tym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, środków uzyskanych od sponsorów oraz z innych źródeł.

Wiceprzewodniczący Rady Powiatu

/-/

Wiesław Rutkowski